

Teaching Guide				
Identifying Data				2016/17
Subject (*)	ANATOMÍA I E HISTOLOXÍA		Code	651G01001
Study programme	Grao en Fisioterapia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	FB	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Medicina			
Coordinador	Toro Santos, Francisco Javier de	E-mail	javier.toro@udc.es	
Lecturers	Fernandez Fernandez, Esther Del Carmen	E-mail	esther.fernandez1@udc.es	
	Toro Santos, Francisco Javier de		javier.toro@udc.es	
Web				
General description	Estudo da anatomía de cabeza e tronco e na neuroanatomía.			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Conocer y comprender la morfología, la fisiología, la patología y la conducta de las personas, tanto sanas como enfermas, en el medio natural y social.
A19	Comunicarse de modo efectivo y claro, tanto de forma oral como escrita, con los usuarios del sistema sanitario así como con otros profesionales.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes		
Learning outcomes	Study programme competences / results	
Dominar a terminoloxía anatómica, de modo que o alumnado coñeza a nomenclatura actualizada das estruturas anatómicas e adquira a capacidade de descrición destas estruturas empregando termos de orientación espacial.	A1 A19	C1 C7 C8
Desenvolver a capacidade de observación.	A1 A19	C1 C7 C8
Coñecer a morfología xeral do corpo humano, a localización, a forma e a estrutura dos seus órganos, sistemas e aparatos, e as súas interrelacións topográficas.	A1 A19	C6
Coñecer a morfología, a localización e as interrelacións topográficas das estruturas anatómicas que constitúen, en particular, o sistema nervioso e o aparato locomotor de cabeza, colo e tronco.	A1 A19	C6
Identificar a forma e as relacións das diferentes estruturas anatómicas mediante o uso de esquemas, debuxos, fotografías, cortes multidireccionais, reconstrucións planimétricas e modelos tridimensionais (maquetas).	A1 A19	C6
Comprender a función dos órganos e sistemas a través da posición, forma e estrutura básica.	A1 A19	C6
Utilizar os coñecementos anatómicos no plantexamento e análise de problemas clínicos pertinentes.	A1 A19	C6

Alcanzar o nivel suficiente de coñecementos anatómicos para comprender outras áreas da titulación relacionadas ou para realizar cursos de especialización en diversos campos da Fisioterapia.	A1 A19		C6
---	-----------	--	----

Contents	
Topic	Sub-topic
I.- Introducción á estrutura do corpo humano.	1.- Embrioloxía: coñecementos básicos. 2.- Histoloxía. Tecido epitelial. Tecido conxuntivo. Tecido muscular. Tecido nervioso. 3.- Introducción ós conceptos anatómicos xerais do corpo humano. Posición anatómica. Eixos e planos corporais. Términos de posición e orientación.
II.- Sistema nervioso.	CONTIDOS: 1.- Introducción ó Sistema Nervioso. 2.- Sistema nervioso central. Medula espiñal. Tronco encefálico. Cerebelo e cerebro. Meninxes. Vascularización. Vías de conducción. Sistema ventricular. 3.- Sistema nervioso periférico. Sistema nervioso autónomo. Sistema simpático. Sistema parasimpático. Pares craneais. Pares raquídeos. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar en maquetas a anatomía da medula espiñal e dos nervios espinais. 2.- Identificar en maquetas as estruturas do encéfalo e o traxecto dos pares craneais.
III.- Aparato locomotor. Introducción. Cabeza, colo e tronco.	CONTIDOS: 1.- Conceptos xerais do aparato locomotor. 2.- Anatomía funcional de colo, cabeza e tronco. Ósos. Articulacións. Músculos. 3.- Vascularización e inervación de cabeza, colo e tronco. 4.- Anatomía de superficie de cabeza, colo e tronco. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1.- Estudiar o esqueleto de cabeza, colo e tronco en maquetas e ósos. 2.- Identificar en maquetas as articulacións da cabeza, do colo e do tronco. 3.- Identificar en maquetas os músculos do dorso, do tórax e do abdome. 4.- Estudiar en maquetas a vascularización e inervación da cabeza, o colo e o tronco. 5.- Anatomía de superficie de cabeza, colo e tronco.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1	16	32	48
Student portfolio	A19 A1	0	26	26
Supervised projects	C6 C7	0	16	16
Oral presentation	C1	0	7	7
Laboratory practice	C7	16	32	48
Mixed objective/subjective test	A1 C8	3	0	3
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description

Guest lecture / keynote speech	Clase teórica participativa, favorecendo o intercambio de opinións, o debate e a resposta das preguntas formuladas polo alumnado.
Student portfolio	Consiste en exercicios que o alumnado debe realizar (completar debuxos esquemáticos de estruturas anatómicas; identificar detalles anatómicos nos debuxos esquemáticos; recoñecer mediante anatomía de superficie determinadas estruturas anatómicas, etc.) recollidos nos CADERNOS DE TRABALLO DE ANATOMÍA HUMANA, elaborados polo profesorado da Área de Anatomía e Embrioloxía Humana, e ós que o alumnado ten acceso a través da plataforma virtual da universidade.
Supervised projects	trabajos seleccionados polo alumno e a realizar de forma colaborativa
Oral presentation	a alumnos con discapacidade para facilitarle a aviación
Laboratory practice	Clases prácticas que complementan os contidos desenvolvidos nas clases teóricas. Empréganse as coleccións de maquetas e láminas do corpo humano e a osteoteca do Laboratorio de Anatomía Humana. Ademais, mediante a palpación de estruturas, abórdase o estudo da anatomía de superficie. Nas prácticas de laboratorio fóméntase a participación do alumnado, favorecendo o intercambio de opinións, o debate e a resolución de problemas. Ó impartirse en grupos reducidos de alumnos, permite a atención personalizada para a resolución de dúbidas.
Mixed objective/subjective test	<p>Proba mixta.- Inclúe.</p> <p>1.- PROBA DE ENSAIO.- Exame escrito constituído por 10 preguntas, cada unha delas cun enunciado que require unha resposta breve, en xeral dunha extensión non maior que media páxina. Esta proba permite determinar o grao de coñecemento sobre un aspecto concreto da materia e, en particular, valorar a capacidade de redacción e síntese do alumnado.</p> <p>2.- PROBA OBXECTIVA.- Inclúe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas de resposta múltiple.- Exame escrito tipo test que consta de 20 preguntas, cada una delas cun enunciado e catro posibles respostas das que só unha é verdadeira. - Preguntas de resposta breve.- Exame escrito constituído por preguntas que requiren como resposta unha palabra ou frase específica. - Proba de completar.- Exame escrito, no que cada pregunta consiste nun enunciado acompañado dun debuxo esquemático dunha estrutura anatómica. O enunciado esixe completar o debuxo esquemático mediante palabras e liñas. <p>3.- PROBA ORAL.- Este exame está dirixido só a persoas con discapacidades que dificulten a realización de exames escritos. Substitúe, por tanto, á Proba de ensaio e á Proba obxectiva. Consiste en preguntas cortas que o alumnado debe responder de forma oral con certa amplitude.</p>

Personalized attention

Methodologies	Description
Laboratory practice	A atención personalizada consiste basicamente no control da aprendizaxe de cada alumno polo profesor-titor. A través da tutoría presencial e/ou da tutoría virtual (a través do correo electrónico), o profesor-titor aborda a resolución de dúbidas e a orientación ó estudio, así como o seguimento e a supervisión na realización de traballos.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification

Student portfolio	A19 A1	Consiste en exercicios que o alumnado debe realizar (completar debuxos esquemáticos de estruturas anatómicas; identificar detalles anatómicos nos debuxos esquemáticos; recoñecer mediante anatomía de superficie determinadas estruturas anatómicas, etc.) recollidos nos CADERNOS DE TRABALLO DE ANATOMÍA HUMANA, elaborados polo profesorado da Área de Anatomía e Embrioloxía Humana, e ós que o alumnado ten acceso a través da plataforma virtual da universidade.	10
Mixed objective/subjective test	A1 C8	<p>Proba mixta.- Inclúe calquera das posibilidades seguintes:.</p> <p>1.- PROBA DE ENSAIO.- Exame escrito constituído por preguntas, cada unha delas cun enunciado que require unha resposta breve, en xeral dunha extensión non maior que media páxina. Esta proba permite determinar o grao de coñecemento sobre un aspecto concreto da materia e, en particular, valorar a capacidade de redacción e síntese do alumnado.</p> <p>2.- PROBA OBXECTIVA.- Inclúe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas de resposta múltiple.- Exame escrito tipo test que consta de preguntas, cada una delas cun enunciado e catro posibles respostas das que só unha é verdadeira. - Preguntas de resposta breve.- Exame escrito constituído por preguntas que requiren como resposta unha palabra ou frase específica. - Proba de completar.- Exame escrito, no que cada pregunta consiste nun enunciado acompañado dun debuxo esquemático dunha estrutura anatómica. O enunciado esixe completar o debuxo esquemático mediante palabras e liñas. <p>3.- PROBA ORAL.- Este exame está dirixido só a persoas con discapacidades que dificulten a realización de exames escritos. Substitúe, por tanto, á Proba de ensaio e á Proba obxectiva. Consiste en preguntas cortas que o alumnado debe responder de forma oral con certa amplitude.</p>	70
Supervised projects	C6 C7	seleccionados polos alumnos	10
Oral presentation	C1	a discapacitados para facilitar a aviación	10

Assessment comments

Os créditos da materia Anatomía Humana I e Histoloxía, de 6 ECTS, distribúense tal como segue: - Aparato locomotor de cabeza, colo e tronco: 4 ECTS - Neuroanatomía: 2 ECTS.

en caso de que a materia sexa impartida por máis de 1 docente, a nota final será a media entre as notas acadadas en cada parte avaliada.

En caso de ter una nota media final con 5 ou máis de 5, e una parte suspensa, ésta, deberá alcanzar un mínimo de 3,5 puntos sobre 10 (35 % de coñecemento).

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - Moore KL, Dalley AF (2002). Anatomía con orientación clínica . Madrid, Editorial Médica Panamericana - Netter FH (2007). Atlas de Anatomía Humana . Madrid, Elsevier - Drake RL, Wayne V, Mitchell AWM (2005). GRAY. Anatomía para estudantes . Madrid, Elsevier - Schünke M, Schulte E, Schumacher U, Voll M, Wesker K (2005). PROMETHEUS. Texto y atlas de anatomía . Madrid, Editorial Médica Panamericana - Putz R, Pabst R (2001). SOBOTTA. Atlas de Anatomía Humana . Madrid, Editorial Médica Panamericana
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.